

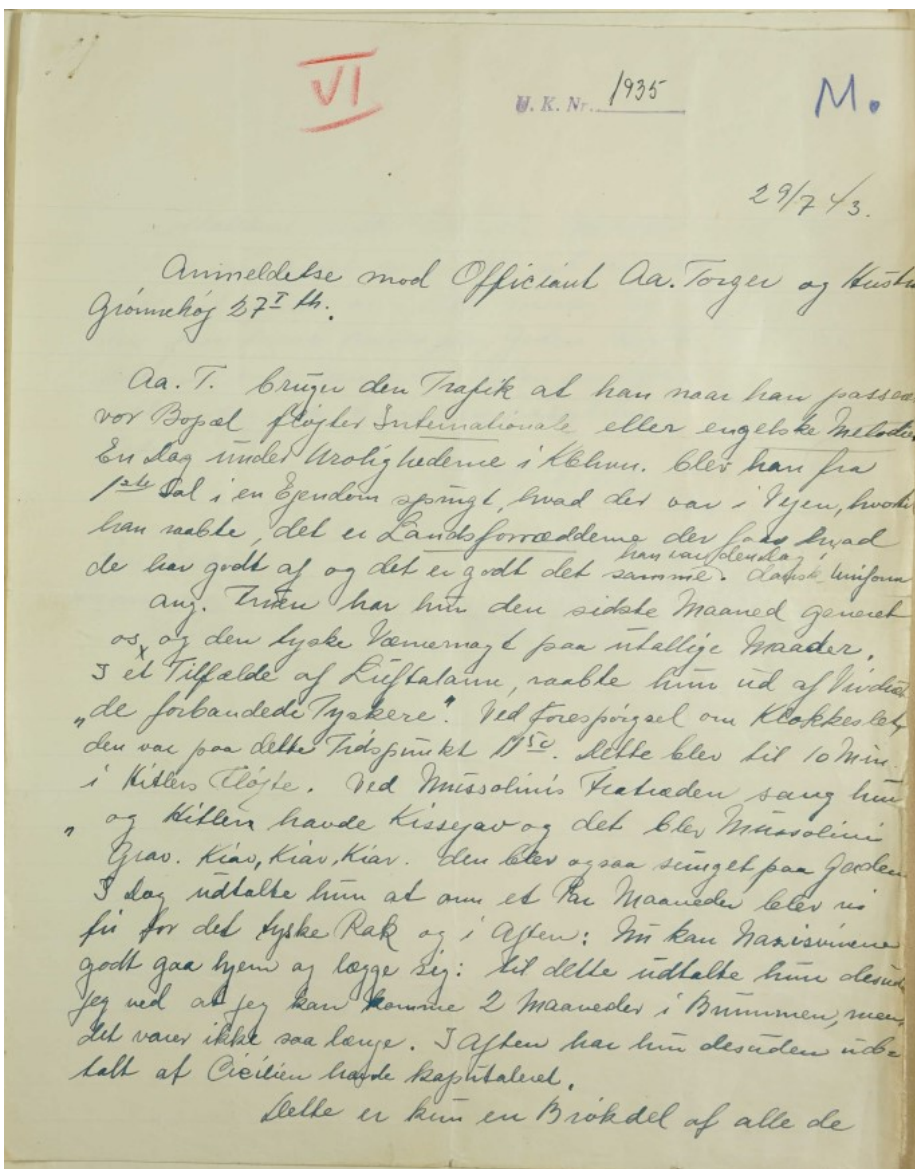
Problemstilling B. Bilag 1: Kilder

Indhold

Statsadvokaten for Særlige Anliggender, UK-sag nr. 1935:

Anmeldelse dateret 29. juli 1943	1
Læsevenlig udgave af Anmeldelse dateret 29. juli 1943 (Rigsarkivets transskribering):	3
Københavns Opdagelsespolitisk rapport 30. juli 1943	4
Generalierrapport over Paula Torger	9
Generalierrapport over Aage Torger (Rigsarkivet)	11

Statsadvokaten for Særlige Anliggender, UK-sag nr. 1935, Anmeldelse dateret 29. juli 1943 (Rigsarkivet):

Udtalelsen vedt. Familie kommer med, men
 det er mig godt saa vidt, at vi ikke mere kan
 eller vil finde os i det mere, da de jo efterhaan-
 den faar lavet Nødes paa Godeu hende hvor der
 deltaget 10-12 Mennesker Aften paa Aften, og hvor det
 alloverkyggende Emne er "Radio" og den engelske
 Radio

Med Agtelse

Erik Eddam.
 Skovvej 31te Et.
 Vanløse.

N O Christensen
 Marinervej 10
 Grønnevej 31te Vanløse

Læsevenlig udgave af: Statsadvokaten for Særlige Anliggender, UK-sag nr. 1935, Anmeldelse dateret 29. juli 1943 (Rigsarkivets transskribering):

29/7 43

Anmeldelse mod Officiant Aa. Torger og Hustru Grønnehøj 27^lth

Aa. T. bruger den trafik at han når han passerer vor bopæl fløjter Internationale eller engelske melodier. En dag under urolighederne i København, blev han fra 1ste sal i en ejendom spurgt, hvad der var i vejen, hvortil han råbte, det er landsforrædderne der får hvad de har godt af og det er godt det samme. [indskudt:] han var den dag i dansk uniform.

Angående fruén har hun den sidste måned generet os og den tyske værnemagt på utallige måder. I et tilfælde af luftalarm, råbte hun ud af vinduet "de forbandende tyskere". Ved forespørgsel om klokkeslæt, den var på dette tidspunkt 11⁵⁰. Dette blev til 10 minutter i Hitlers fløjte. Ved Mussolinis fratreden sang hun "og Hitler havde kissejav og det blev Mussolinis grav, kiav, kiav, kiav". Den blev også sunget på gaden. I dag udtalte hun at om et par måneder blev vi fri for det tyske rak og i aften: Nu kan nazisvinene godt gå hjem og lægge sig: Til dette udtalte hun desuden: Jeg ved at jeg kan komme 2 måneder i brummen, men det varer ikke så længe. I aften har hun desuden udtalt at Sicilien havde kapituleret.

Dette er kun en brøkdél af alle de udtalelser vedkommende familie kommer med, men det er nu gået så vidt, at vi ikke mere kan eller vil finde os i det mere, da de jo efterhånden får lavet møder på gaden herude hvori der deltager 10-12 mennesker aften på aften, og hvor det altoverskyggende emne er "Nazisterne" og den engelske radio.

Med agtelse

Poul Esdam
Grønnehøj 31^{lll}th
Vanløse

N.O. Christiansen
Marinevægter
Grønnehøj 31^l Vanløse

Statsadvokaten for Særlige Anliggender, UK-sag nr. 1935, Københavns Opdagelsespolitets rapport 30. juli 1943 (Rigsarkivet)

T. P. Nr. _____ Str. J. _____

KØBENHAVNS OPDAGELSESPOLITI Anh. P. Nr. _____

Hovedstationen

Hermed: *EE*

Afh. d. 4 / 8 1943 Kl. _____

P. Bl. _____ Journ. A. S. 16454

G. R. Kart. _____ U. K. Nr. 1935 *x) for byge*

Grundlovsforh. d. / 19 _____ U. K. 1935

Fængslet t. d. / 19 _____

Anholdt _____

Afhøringstilladelse _____

Døre, aabne / lukkede _____

Forsvarer _____

HV Sluttes uden Tiltale paa Grund af Bevisets Stilling. *U*
 og Rigsregistraturen er underrettet.
 Statsadvokaten for særlige Anliggender, den 13/7 1944

I. S. U.
O. J. Jørgensen

Rapport

Fre - dagen den 30. Juli 1943.

Udf. af *Krumbtj.*
 ang.: *Hardenberg Bruhn.*
 Fornærmelse.
 Afh. blev Edvind
 Sigfred Eugen Aage
 Westergaard Torger,
 og Paula Jonna Tor-
 ger, f. Olsen, Nægter-
 dim.

Niels Oluf Christiansen, 37 Aar, Marinevægter,
 boende Grønne Høj Nr. 27-1 Sal i Vanløse indfandt sig
 i Dag Klokken 9,45 her i Afdelingen og anmeldte, at
 Officiant Aa. Torger og Hustru, Grønne Høj Nr. 27-1
 Sal har gjort sig skyldig i Fornærmelse mod den tyske
 Værnemagt.

Ann. forklarer, at han bor i samme Husblok
 som sigtede og Hustru. Ann. er ansat som Marinevægter,
 og han færdes ofte i Kvarteret iført den tyske Vægter-
 uniform.

Gennem den sidste Maanedes Tid har sigtede
 og Hustru adskillige Gange fornærmet Ann. ligesom de
 har rettet fornærmende og nedsættende Udtalelser mod
 den tyske Værnemagt.

I Begyndelsen tog Ann. sig ikke noget af det,
 men efterhaanden tog det Overhaand, hvorfor han beslut-
 tede at melde det til Politiet.

Naar Ann. kom ned paa Gaden, sommetider iført
 Uniform, sad de sigtede i Vinduet eller stod paa For-
 tovet og raabte til andre Beboere i Husblokken fornærmen-
 de og nedsættende Udraab mod den tyske Værnemagt og det

I. II. Bl. 86.
 Wichmann. 1-3-43. 29 Ris

- 2 -

der var ingen Tvivl om, at dette ogsaa var rettet mod Anm.

Dagen efter at der havde været Uroligheder på Raadhuspladsen, kom Officianten (sigtede) hjem og stillede sin Cykle fra sig op ad Husmuren. En Dame sagde til ham, at hun havde hørt, at der havde været Ballade inde i Byen og hertil svarede Officianten: "Det er Landsforrædderne, der har faaet, hvad de har godt af."

Denne Udtalelse fremsat af Officianten peahørte Anm., idet han stod i sit aabenstaaende Vindue omtrent overfor Stedet, hvor Samtalen fandt Sted.

I Gaar Formiddags under Luftalarmen, da Anm. ligeledes stod ved det aabenstaaende Vindue, hørte han, at Officianten nede paa Fortovet til en Mand sagde: "Bare de kunde ødelægge alt det tyske Lort".

Videre anfører Anm., at Officiantens Hustru Gang paa Gang har fremsat fornærmende og nedsettende Udtalelser rettet mod den tyske Værnemagt.

Naar der i den senere Tid har været Luftalarm eller Forvarsel har hun raabt ud af Vinduet til Husets Beboere: "De forbandede Tyskere". Dette har Anm. hørt flere Gange, idet han som før nævnt har staaet ved sit aabenstaaende Vindue.

Anm. ønsker ogsaa at anføre, at for ca. 8 Dage siden spurgte en Kvinde Officiantens Hustru, der sad ved sit Vindue, hvormange Klokker var, og Officiantens Hustru svarede: "Den er 10 Minutter i Hitlers Fløjte".

Denne Samtale har Anm.'s Hustru overværet. Hun stod paa Fortovet i Nærheden af den Kvinde, der sprugte om hvor mange Klokker var.

Dagen efter at det var bekendtgjort at Mussolind var traadt tilbage, gik Officiantens Hustru om Aftenen nede paa Fortovet og sang højrrøstet: "Hitler han har kissejav, og det blev Mussolinds Grav."

Samme Dag raabte hun til en kvindelig Beboer, der stod ved sit Vindue, at om et Par Maaneder bliver vi fri for det tyske Rak.

Disse 2 fornærmende Udtalelser har Anm. ogsaa hørt, da han stod ved sit Vindue.

I Gaar Aftes, da Officiantens Hustru stod nede paa Fortovet, sagde hun til nogle af Beboerne efter at han tilsyneladende havde hørt den danske Udsendelse fra England, at nu kunde Nazi-

*altså ikke
kunnet det
Anm.*

do

do

- 3 -

nene godt gaa hjem og lægge sig, hvortil en af Beboerne hyssede paa hende og sagde, at hun skulde passe paa med, hvad hun sagde. Hun svarede: "Pyt med det, jeg kan højst faa 2 Maaneder i Brummen" og hun føjede til, "at saalænge varer ^Krigen ikke!"

Disse Samtaler har Ann. ogsaa hørt, da han stod ved sit Vindue.

Sluttelig anfører Ann., at saavel Officianten som dennes Hustru særlig om Aftenen har staaet paa Fortovet udfør Husblokken ~~hækket~~ og diskuteret med op til ca. 10 Personer, og der er ingen Tvivl om, at der da er blev diskuteret Politik, men hvad der er talt om, kan Ann. ikke sige noget om.

Oplæst og vedtaget.

Svendulog Sørensen
Hårdenberg Bruhn.
Kramtj.

Kont. den 31' Juli 1943.

Efter Tilsigelse mødt Ann. 'Hustru Fru Gudrun Charlotte Sophie Christiansen, f. Sørensen, 28 Aar, boende Grønne Høj Nr. 31-1'Sal - tv.

Hun blev udspurgt til Sagen og hun udtalte, at hun i et og alt kunde bekræfte Mandens Forklaring angaaende de sigtede. Hun siger, at hun under Ophold paa Fortovet eller under Ophold ved det saabenstaaende Vindue har hørt de af hendes Mand citerede fornærmende Udtalelser fremsat af de sigtede.

Kp. d. afleverede et Brev udfærdiget af hendes Mand. I Brevet fremstiller han Sagen med sine egne Ord. Brevet vedlægges.

Oplæst og vedtaget.

Svendulog Sørensen
Hårdenberg Bruhn.
Kramtj.

Kont. den 3' August 1943.

Medunderskriveren af vedlagte Brev Tandtekniker Poul Egon Esdam, boende Grønnehøj Nr. 31-2'Sal-th indfandt sig i Dag efter Anmodning her i Afdelingen. Han blev af Kriminalbetjent Madsen gjort bekendt med Sagen, hvortil han udtalte, at han i et og alt kunde tiltræde den af Anmelderen afgivne Forklaring, og han havde ikke yderligere at tilføje.

Svendulog Sørensen
Hårdenberg Bruhn.
Kramtj.

Mont. den 4^e August 1943.

Efter Tilsigelse mødte sigtede Torger. Han navngiver sig:

Edvind Sigfred Eugen Aage Westergaard Torger,

f.d. 30-7-1916 i Gentofte, Oversergent p.t. Elev paa Harens Officiersskoles Officiantklasse, boende Grønneshøj Nr. 27-1 Sal-th.

Generalia- Rapport vedlægges.

Han blev gjort bekendt med Sigtelsen og med Indholdet af Retsplejelovens § 807-3^{Stk.}

Foreholdt Sagen nægter han sig bestemt skyldig i Fornærmelse mod Varnemagten eller mod andre.

Han forklarer, at han kun af Udseende kender Ann. og dennes Hustru.

Omkring Maj Maaned dette Aar begyndte Ann. at hilse paa sigtedes Hustru, men sigtede forbad Hustruen at hilse igen paa Ann. med den Begrundelse, at sigtede ikke ønskede at have nogen som helst Samkvem med Husbeboerne. Sigtede er bekendt med, at Ann. er Marinevægter, men sigtede vil hævde, at det ikke var af den Grund, at han forbad sin Hustru at hilse paa ham.

Han blev derefter foreholdt Ann.'s og Vidernes Forklaringer og hertil siger han, at han bestemt nægter, at han paa nogen Maade har generet Ann. eller den tyske Varnemagt.

Paa Foreholdt siger han, at han aldrig har hørt sin Hustru rette fornærmende Udtalelser mod Varnemagten eller paa nogen Maade at have fornærmet Ann.

Sigtede ved, at der i Husblokken bor flere Medlemmer af D.N.S.A.P., der holder sammen, og disse Medlemmer maa antagelig paa én eller anden Maade være blevet onde paa sigtede og Hustru, og at dette er Grunden til at Anmeldelsen er fremkommet.

Den 29e f. M. om Aftenen saa sigtede, at Partimedlemmerne gik op til Ann. antagelig for at holde Møde. Senere paa Aftenen gik et af Medlemmerne ind i forskellige Opgange tilsyneladende for at konstatere Navnene paa Dørene.

Sigtede nægter fortsat at have fremsat de af Ann. paastaaede fornærmende Udtalelser, som han er blevet gjort bekendt med, og han fortsætter med at sige, at han slet ikke kunde tænke sig at opføre sig saaledes, idet han godt er klar over, hvilke Følger det kan faa, evtl. kan det komme til at koste hans Stilling.

Sigtede oplyser, at han aldrig har været Medlem af nogen

- 5 -

politisk Forening eller Parti.

Officiantskolen har p.t. Ferie, hvorfor Skolen ikke er underrettet.

Skolens Chef er Oberst F.O. Jørgensen.- Frederiksberg Slot.

Oplæst og vedtaget.

P. Jørgen

Derefter fremstod sigtedes Hustru, der navngav sig:

Paula Jonna Torgler, f. Olsen,

f.d. 30-5-1921 i København, boende Grønnehøj Nr. 27-1 Sal-th.

Generalis-Rapport vedlægges.

Hun blev gjort bekendt med Sigtelsen og med Indholdet af Retsplejelovens § 807-3 Stk.

Foreholdt Sagen nægter hun sig bestemt skyldig i Fornærmelse mod Varnemagten eller andre.

Hun blev foreholdt Ann.'s Forklaring og herpå siger hun, at det er Opspind fra Ende til anden.

Hun nægter at have reabt de af Ann. citerede fornærmende Udtalelser ud af Vinduet, ligesom hun nægter at have været højtrådet og have sunget "Hitler han har kissejæv, og det blev Mussolinis Grav" paa Gaden.

Sigtede siger, at hun slet ikke kan forestaa, hvorfor Ann. er fremkommet med denne Anmeldelse. Hun kender kun Ann. og dennes Hustru af Udseende. Dog siger hun, at hun for ca. 1/2 Aar siden tilfældig talte med Ann. Det var Ann. der henvendte sig til hende, og de talte om ganske ligegyldige Ting. Efter den Tid hilste han paa sigtede en enkelt Gang, og efter den Tid har sigtede ikke mødt ham. **Sigtede er bekendt med, at Ann. er Mariaevngæst, men hun kunde aldrig af den Grund tænke sig at fornærme ham.**

Paa Forespørgsel siger sigtede, at han overhovedet ikke er interesseret i Politik.

Oplæst og vedtaget.

P. Jørgen

Da sigtede blev derefter dimitteret i Dag Klokken 10,30.

Lordul og Benten
Hardenberg Bruhn.
Kramtj.

Statsadvokaten for Særlige Anliggender, UK-sag nr. 1935, Generalierapport over Paula Torger (Rigsarkivet).

Udfærdiget af **Hardenberg** ^Druhn. **1.** Tilmeldt Folkereg.:
 den **4 / 8 1943.**

Generalia-Rapport

over
Paula Jonna Torger f. Olsen,

kl. _____
 (Fulde Navn, Kaldenavn understreges; evt. Tilnavn eller Øgenavn. For gifte Kvinder tillige Pigenavn).

1. Fødselsaar og -dag, Fødested (Købstad, Sogn, Politikreds), for Udlændinge tillige i hvilken Stat.	30-5-1921 i Købn.
2. Bopæl (evt. hvor logeret de sidste Nætter).	Grønnevej Nr. 27-1 Sal-th.
3. Nuværende Stilling: (Om beskæftiget og hvor).	Husmoder.
4. Døbt (Sogn og Postadresse). Konfirmeret, naar og af hvilken Præst (Adresse).	Sundby Kirke. Borgerlig Konf. i Købn.
5. Forældres Erhverv, Navn, Bopæl: (Moderens Pigenavn anføres (gifte, samlever, separerede, fraskilte, døde).	Moderen Viola g.? bor i London, Faderen ?
6. Egteskabelige Forhold: (Ugift, gift, forladt, separeret, fraskilt, Enke, Enkemand, Samlever). (For Gifte, hvornaar og hvor viet). Ægtefællens fulde Navn og Opholdssted). (Børn, disses Alder og Opholdssted).	Den 29/4-42 borg. viet til Oversergent Edvind Sigfred Eugen Asge Westergaard Torger Samlever. 1 Barn. 3 Mr.
7. For Udlændinge: Statsborgerskab. Omstændighederne ved Opholdet her i Landet.	Dansk Statsboger.
8. Børneværnsforsorg: (Dennes Aarsag og Art, evt. Opdragelsehjem).	Frivillig, da hun ikke havde det godt ved hendes Adoptivforældrene. 1939 oaa Kvinde-ly i Aalborg.
9. Tidligere Straffe (Angivelse af Tid og Sted for sidste Dom og sidste Løsladelse; Prove, Tilsyn m. v.).	Nej.
10. Om ellers tidligere afhørt som sigtet — i bekræftende Fald, hvor og hvornaar og for hvilken Forbrydelse. Hvorledes er Sagen sluttet? Tiltalefrafald, af hvem og hvornaar? Er der anordnet Tilsyn og under hvilken Institution? Hvem fører Tilsynet?	Nej.

Rpl. Form. 16 11750 5-42

Udfærdiget af **Hardenberg Bruus.**

2.

11. Hos hvem opdraget. (Forældre, Sted-, Adoptiv-, Plejeforældre).	Hos Adoptivforeldrene Christian Olsen, Toft- agtervej Nr. 11-Villa.
12. Skoler.	Husum Skole. 8' Kl.
13. Lægdskuldebetegnelse. Hvor først tilført Lægdskullen.	
14. Militære Forhold: (Afdeling, sidste Underafdeling, Grad, Nr., Aargang, hvis kasseret, naar og hvor).	
15. Fagforening, Medlemsnummer, Ar- bejdsløshedskasse.	
16. Sygekasse, Medlemsnummer.	Fremtiden.
17. Førerbevis til: (Løbe Nr., hvor og naar udstedt).	--
18. Bevilling, Næringsbrev, Vandrebrev. Naar og hvor udstedt.	--
19. Socialhjælp, Invaliderente o. l. (Kontor og Reg. Nr.)	--
20. (Omgangskreds før og nu. Søkende, andre Slægtninge, Venner, Kærester m. v. Tilholdssteder.)	

21. Uddannelse, Beskæftigelse, Lærepladser, Arbejdspladser og Opholdssteder efter det 15. Aar i kronologisk Rækkefølge med Angivelse af Tidspunkt og Varighed.
Er der noget Erhverv Vedkommende har særligt Anlæg for, og har han særligt Ønske med Hensyn til Erhvervsstilling?
Ønsker Vedkommende at blive i sin Plads?
Mener han, at Læremesteren (Husbonden) vil beholde ham?

Efter Konf. tog Præliminæreksamen paa Fortsættelseksamen i Ravnsholm.
Derefter paa Handelshøjskolen i Aalborg og tog afsl. Eksamen der. Der
efter paa Kontor hos No. A/S C. Schou, Kronprinsessevej 28 i 2 Aar.
Derefter gift.

Statsadvokaten for Særlige Anliggender, UK-sag nr. 1935, Generalierapport over Aage Torger (Rigsarkivet).

Udfærdiget af: Hardenberg Bruhn. **1** Tilmeldt Folkereg.:

den 4 / 8 1943.

Generalia-Rapport

over

Edvind Sigfred Eugen Aage Westergaard Torger,

kl.
(Fulde Navn, Kaldenavn understreges; evt. Tilnavn eller Øgenavn. For gifte Kvinder tillige Pigenavn).

1. Fødselsaar og -dag, Fødested (Købstad, Sogn, Politikreds), for Udlændinge tillige i hvilken Stat.	30-7-1916 i Gentofte,
2. Bopæl (evt. hvor logeret de sidste Nætter).	Grunnehøj Nr. 27-1 Sal-th.
3. Nuværende Stilling: (Om beskæftiget og hvor).	Oversergent, p.t. Elev paa Officerskolens Officiantklassen.
4. Døbt (Sogn og Postadresse). Konfirmeret, naar og af hvilken Præst (Adresse).	Gentofte Kirke. Skovshoved Kirke.
5. Forældres Erhverv, Navn, Bopæl: (Moderens Pigenavn anføres) (gifte, samlever, separerede, fraskilte, døde).	Chauffør Gustav Peter Torger, Moderen Carla, f. Prægel, begge boende Henriettevej Nr. 6, Charlottenlund.
6. Ægteskabelige Forhold: (Ugift, gift, forladt, separeret, fraskilt, Enke, Enkemand, Samlever). (For Gifte, hvornaar og hvor viet). (Egtefællens fulde Navn og Opholdssted). (Børn, disses Alder og Opholdssted).	Den 29/4-42 borgt. viet til Paula Jonna, f. Olsen, En Dreng paa 3 Mdr. Samlever.
7. For Udlændinge: Statsborgerskab. Omstændighederne ved Opholdet her i Landet.	Dansk Statsborger.
8. Børneværnsforsorg: (Dennes Aarsag og Art, evt. Opdragelseshjem).	Nej.
9. Tidligere Straffe (Angivelse af Tid og Sted for sidste Dom og sidste Løsladelse; Prove, Tilsyn m. v.)	Nej.
10. Om ellers tidligere afhørt som sigtet — i bekræftende Fald, hvor og hvornaar og for hvilken Forbrydelse. Hvorledes er Sagen sluttet? Tiltalefrafald, af hvem og hvornaar? Er der anordnet Tilsyn og under hvilken Institution? Hvem fører Tilsynet?	Nej.

Rpt. Form. Ia 10000-3-41

Udfærdiget af: Hardenberg ^Bruhn.

2.

11. Hos hvem opdraget. (Forældre, Sted-, Adoptiv-, Plejeforældre).	Hos Forældrene.
12. Skoler.	Udskr. af Ordrup Kom-Skole Mellemskoleeks.
13. Lægdsrullebetegnelse. Hvor først tilført Lægdsrullen.	Ordrup
14. Militære Forhold: (Afdeling, sidste Underafdeling, Grad, Nr., Aargang, hvis kasseret, naar og hvor).	Oversergent ved 2'Art. Afd. 2'Bat. p.t. Elev paa Officersskolen.
15. Fagforening, Medlemsnummer, Arbejdsløshedskasse.	Nej.
16. Sygekasse, Medlemsnummer.	Følgertiden.
17. Førerbevis til: (Løbe Nr., hvor og naar udstedt).	Nr. 1705/41-42 gyldig indt. 2/9-46 indt. 2500 kg og over 2500 gk samt Mtc, udst. i Nr. Birk.
18. Bevilling, Næringsbrev, Vandrebrev. Naar og hvor udstedt.	Nej.
19. Socialhjælp, Invaliderente o.l. (Kontor og Reg. Nr.)	Nej.
20. (Omgangskreds for og nu. Søkende, andre Slægtninge, Venner, Kærester m.v. Tilholdssteder.	

21. Uddannelse, Beskæftigelse, Lærepladser, Arbejdspladser og Opholdssteder efter det 15. Aar i kronologisk Rækkefølge med Angivelse af Tidspunkt og Varighed.

Er der noget Erhverv Vedkommende har særligt Anlæg for, og har han særligt Ønske med Hensyn til Erhvervsstilling?

Ønsker Vedkommende at blive i sin Plads?

Mener han, at Læremesteren (Husbonden) vil beholde ham?

Efter Konf. i Maskinlære hos G.E. Mathiasen, Sresundsgade
12 i 1½ Aar. Derefter til Aug. 36 i Fa. Odin A. Møller, Vesterbrog.
2-E-. Derefter hos Stregmagasinet, Frederiksbergg. indt. Febr. 37.
Derefter Soldat.